

Ústredie ľudovej umeleckej výroby (ÚĽUV)

Mgr. Alena Pastorková

Tel.: +421 905 370 680

Email: alena.pastorkova@uluv.sk

Web: www.uluv.sk

Tlačová správa, 28. 7. 2026

Univerzálny jazyk ornamentu

Na rozdiel od väčšiny slovenských keramikárov a ľudovoumeleckých výrobcov svojej generácie sa Štefan Mlích keramike nevyučil. Objavil ju popri práci reštaurátora a postupne sa stala jeho celoživotnou vášňou i dominantným médiom umeleckého vyjadrenia. Výstava predstavuje prierez autorovou tvorbou s dôrazom na belujskú hrnčinu, ktorú svojim vkladom zachoval pre súčasné generácie ako živé dedičstvo. Zároveň otvára otázky, aké miesto má práca s tradičným ornamentom a starými technologickými postupmi v dnešnom svete. Odpovede na ne budeme spoločne nachádzať v Dizajn štúdiu ÚĽUV v termíne od 7. augusta do 25. septembra 2026.

Názov: Univerzálny jazyk ornamentu

Miesto: Dizajn štúdio ÚĽUV, Dobrovičova 13, Bratislava

Otvorené: pondelok a štvrtok | 14.00 – 18.00 h

Vernisáž: 6. 8. 2026 o 17.00 h

Trvanie: 7. 8. – 25. 9. 2026

Láska k životu i umeleckému remeslu ho sprevádzajú od detstva. Krásu materiálu a jeho výtvarnú hodnotu začal vnímať cez zberateľstvo, čo ho priviedlo až k štúdiu odboru reštaurátorstva na Vysokej škole výtvarných umení v Bratislave. Keramiku spoznal vďaka svojej manželke, absolventke strednej umeleckopriemyselnej školy. V začiatkoch reštauroval poškodené keramické predmety a vyrábala technologické kópie, najprv habánskej majoliky a protomajoliky. Táto náročná škola, ktorá mu nahrádzala chýbajúcu učňovskú prax, ho posúvala k tvorivému zhodnocovaniu objavených poznatkov.

V Slovenskom národnom múzeu – Etnografickom múzeu v Martine ho na prelome 90. rokov zaujal národopisný prehľad keramickej výroby Slovenska a v rámci neho najviac belujská a pukanecká hrnčina. K týmto regionálnym typom tradičnej keramiky si našťudoval literatúru i zachované zbierky a sám, keďže na aktívnych nositeľov v tom čase už nenatrafil, si vyvinul aj výrobný postup. Poznanie si prehľboval reštaurovaním zbierkových predmetov zo slovenských múzeí.

Z tradičných druhov keramiky realizoval okrem pozdišovskej všetky. Dnes tvorí gro jeho práce Beluj. V okolí tejto obce sa už v 17. storočí obyvatelia živilí aj hrnčiarstvom, pričom ich tovar bol vyhľadávaný. Predmety z červenej hliny po zavädnutí bielili hlinkou, dokončili pásikovaním, lepili na ne uchá. Nakoniec tuhší výrobok vyzdobili rytím, ktoré využívalo kontrast nanesej bielej a spodnej červenej vrstvy. Rytím ohraničené plošky následne hrnčiari maľovali farebnými hlinkami – červenou, okrovou, tmavohnedou burelovou a prifarbenou žltou. Po usušení a prvom výpale nasledovala zelená glazúra na lístkoch a rozvilinách, celkové glazovanie jemne tónovanou priehľadnou glazúrou a druhý výpal. Tento proces študoval aj Štefan Mlích. Skúšal a doladzoval kvalitu hliny, farebných hliniek a glazúr, hľadal ideálne tvary nádob, uchopoval krásu tradičných motívov a tvorivo ich aplikoval do vlastnej tvorby.

Práve práca s ornamentmi a motívami je preňho najväčšou tvorivou výzvou. Snaží sa rekonštruovať ich na východiskový, čistejší tvar, ktorý okrem estetickej roviny ukrýva aj symbolické a filozofické odkazy.

Ústredie ľudovej umeleckej výroby (ÚĽUV) je štátna príspevková organizácia zriadená Ministerstvom kultúry Slovenskej republiky. Vykonať a podporuje aktivity vedúce k zachovaniu a rozvíjaniu tradičných remesiel a ľudovej umeleckej výroby v súčasných podmienkach. Riadi regionálne centrá remesiel, vykonáva múzejnú, dokumentačnú, výstavnú a edičnú činnosť. Vzájomnou spoluprácou s výrobcami a dizajnérmi trvale podnecuje vznik nových diel. Viac o aktivitách ÚĽUV-u: www.uluv.sk.

Ústredie ľudovej umeleckej výroby (ÚĽUV)

Mgr. Alena Pastorková

Tel.: +421 905 370 680

Email: alena.pastorkova@uluv.sk

Web: www.uluv.sk

V samotnej kompozícii používa prvky, ktoré sa v belujskej hrnčine vyskytovali bežne, no obmieňa ich a rozvíja spôsobom bližším dnešku. Základné motívy obohacuje o originálne geometrické členenie a dotváranie plôch. Pridáva figurálne a zvieracie motívy, drobné prvky či recesijné detaily z historických umeleckých slohov, z iných druhov tradičnej keramiky, ale aj súčasnosti.

Najzachovalejšiu časť belujskej keramiky v zbierkach slovenských múzeí tvoria krčahy a džbáňky s charakteristickým plieckom určeným na príležitostné nápisy. Hoci sa tomuto tradičnému sortimentu venuje aj Štefan Mlích, jeho tvorivému naturelu najviac konvenujú misy a tanieri. Ich široké dná a rozľahlé steny mu poskytujú priestor na rozvíjanie ornamentálnych kompozícií a osobitého výtvarného výrazu. Žiaden motív či príbeh, ktorý kreslí na keramiku, nie je náhodný a pohľad na výsledné dielo musí vyvolávať v ňom i v ľuďoch príjemný pocit.

Vernisáž vo štvrtok 6. augusta 2026 o 17.00 h obohatí hudobné vystúpenie Karola Kočíka – významného interpreta hry na ľudových hudobných nástrojoch, ktoré umocní autenticnosť výstavy.

Tešíme sa na vašu návštevu!

Ústredie ľudovej umeleckej výroby (ÚĽUV) je štátna príspevková organizácia zriadená Ministerstvom kultúry Slovenskej republiky. Vykonáva a podporuje aktivity vedúce k zachovaniu a rozvíjaniu tradičných remesiel a ľudovej umeleckej výroby v súčasných podmienkach. Riadi regionálne centrá remesiel, vykonáva múzejnú, dokumentačnú, výstavnú a edičnú činnosť. Vzájomnou spoluprácou s výrobcami a dizajnérmi trvale podnecuje vznik nových diel. Viac o aktivitách ÚĽUV-u: www.uluv.sk.